

Мобілізація та мобілізаційна підготовка в Україні після 18 травня 2024 року. Окремі аспекти

Пропоноване видання продовжує тему мобілізації в Україні після 18 травня 2024 року. У цій другій збірці з вказаної тематики будуть висвітлені питання, які або не увійшли до попереднього видання, або були згадані побіжно.

Тобто будуть висвітлені окремі аспекти вказаних правовідносин, які прямо чи факультативно стосуються сфери мобілізації в Україні, або впливають із правозастосування загальних норм права в цій суспільній сфері. Так чи інакше ці відносини будуть мати місце у ході практичної реалізації змін до законодавства України щодо мобілізаційної підготовки і мобілізації, стосуються певних груп населення країни, а тому важливо знати правила гри на цьому полі.

Це стосується мобілізації жінок; відповідальності за порушення вимог військового обліку та інших відносин в сфері військової служби і мобілізації; порядку перетину кордону окремими групами військовозобов'язаних — жінками, студентами; питання базової військової підготовки; нові правила бронювання через портал Дія.

МОБІЛІЗАЦІЯ ТА МОБІЛІЗАЦІЙНА ПІДГОТОВКА В УКРАЇНІ після 18 травня 2024 року

ОКРЕМІ АСПЕКТИ

- БАЗОВА ВІЙСЬКОВА ПІДГОТОВКА
АБО СЛУЖБА**
- МОБІЛІЗАЦІЯ ЖІНОК**
- ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ
ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ВІЙСЬКОВОГО
ОБЛІКУ І МОБІЛІЗАЦІЇ**
- ПОРЯДОК ВИЇЗДУ ЗА КОРДОН
ПІСЛЯ 18 травня 2024 року**
- ОКРЕМІ АСПЕКТИ БРОНЮВАННЯ
ВІЙСЬКОВОЗОБОВ'ЯЗАНИХ**

Укладачі:

Алієв Р. В., Вігвіцький С. С., Гудима В. В., Джус О. А., Дрозд О. Ю., Журавльов Д. В., Козяр Р. Я., Копотун І. М., Корецька В. В., Корецький О. П., Коропатнік І. М., Крамар О. М., Курилюк Ю. Б., Мазур Ю. М., Микитюк М. А., Милянник З. Б., Павлюк О. О., Петков В. П., Петков С. В., Скриньковський Р. М., Соболев Є. Ю., Хмиз М. В., Чубенко А. Г., Шамрай Б. М., Шапаренко С. О., Яромій І. В.

Мобілізація в Україні після 18 травня 2024 року. Окремі аспекти: базова військова підготовка або служба; мобілізація жінок; відповідальність за порушення законодавства у сфері військового обліку і мобілізації; порядок виїзду закордон після 18 травня 2024 року; окремі аспекти бронювання військовозобов'язаних. — Київ: ВД «Професіонал», 2024. — 442 с.

ISBN 978-611-01-3223-7

Пропоноване видання продовжує тему мобілізації в Україні після 18 травня 2024 року. У цій другій збірці з вказаної тематики будуть висвітлені питання, які або не увійшли до попереднього видання, або були згадані побіжно. Тобто будуть висвітлені окремі аспекти вказаних правовідносин, які прямо чи факультативно стосуються сфери мобілізації в Україні, або впливають із правозастосування загальних норм права в цій суспільній сфері.

Так чи інакше ці відносини будуть мати місце у ході практичної реалізації змін до законодавства України щодо мобілізаційної підготовки і мобілізації, стосуються певних груп населення країни, а тому важливо знати правила гри на цьому полі.

Це стосується мобілізації жінок; відповідальності за порушення вимог військового обліку та інших відносин в сфері військової служби і мобілізації; порядку перетину кордону окремими групами військовозобов'язаних — жінками, студентами; питання базової військової підготовки; нові правила бронювання через портал Дія.

ВСТУП

Пропоноване видання продовжує тему мобілізації в Україні після 18 травня 2024 року. У цій другій збірці з вказаної тематики будуть висвітлені питання, які або не увійшли до попереднього видання, або були згадані побіжно. Тобто будуть висвітлені окремі аспекти вказаних правовідносин, які прямо чи факультативно стосуються сфери мобілізації в Україні, або впливають із правозастосування загальних норм права в цій суспільній сфері.

Так чи інакше ці відносини будуть мати місце у ході практичної реалізації змін до законодавства України щодо мобілізаційної підготовки і мобілізації, стосуються певних груп населення країни, а тому важливо знати правила гри на цьому полі.

Визначаючи ті чи інакші аспекти процесів, що пов'язані із мобілізацією після травня 2024 року, будь-які оцінки — негативні, позитивні чи нейтральні, надаватися змісту нормативних актів не будуть. Це видання носить суто інформаційний характер і має на меті зорієнтувати читача в процесах, які делеговані чинним законодавством, пояснити певні алгоритми і процедурні моменти, попередити про негативні наслідки порушення законодавства чи то проявів правового нігілізму при застосуванні цих норм (маючи на увазі загально-громадські часом істеричні реакції).

Будуть більш докладно визначені такі питання, як **базова військова підготовка або служба** (новація, що виходить за межі суто мобілізаційних процесів і стосується військової служби в цілому), **мобілізація жінок** (буть більш уважно визначені усі аспекти для жіноцтва на військовій служби та у процесі мобілізації), **відповідальність за порушення законодавства** (адміністративна та кримінальна), а також визначимо **певні аспекти правил перетину кордону України** для окремих категорій військовозобов'язаних у період дії воєнного стану та в умовах змін до процесів мобілізації (окрім долання Тиси на підручних плавзасобах).

В останній момент до збірки включені зміни до процедури **бронювання військовозобов'язаних**, а саме можливість бронювання через засоби Порталу Дія.

БАЗОВА ВІЙСЬКОВА ПІДГОТОВКА АБО СЛУЖБА

Хоча поняття «**базова військова підготовка**» та «**базова військова служба**» є продуктом внесення змін до законодавства України щодо мобілізаційних процесів, насправді воно має ширшу правозастосовчу базу і охоплює значний пласт правовідносин, зокрема змінює суспільні парадигми, які стосуються війни, військової служби, місця ЗСУ у вітчизняному суспільстві, мілітарних побудов у суспільній філософії на післявоєнний період.

Як конкретна юридична дефініція «базова військова підготовка» є частиною Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», а саме ст. 10¹. Ця норма внесена до вказаного нормативного акту Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку» від 11 квітня 2024 року № 3633-ІХ, що набув чинності із 18 травня 2024 року:

«Стаття 10¹. Базова загальновійськова підготовка

1. Базова загальновійськова підготовка проводиться з метою здобуття громадянами України військово-облікової спеціальності, навичок і умінь, необхідних для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

2. Базова загальновійськова підготовка проводиться у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, навчальних частинах (центрах) Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, правоохоронних органів спеціального призначення та Державної спеціальної служби транспорту, закладах освіти із специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських, а також у закладах вищої освіти всіх форм власності.

Для проведення базової загальновійськової підготовки залучаються громадські організації та об'єднання, у тому числі громадські об'єднання ветеранів війни.

3. Порядок проведення базової загальновійськової підготовки визначається цим Законом та нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України.

4. Базова загальновійськова підготовка включається до навчальних планів закладів вищої освіти всіх форм власності як окрема навчальна дисципліна.

Базова загальновійськова підготовка у закладах вищої освіти всіх форм власності проводиться з громадянами України чоловічої статі (жіночої статі — добровільно).

Від проходження базової загальновійськової підготовки у закладах вищої освіти всіх форм власності звільняються громадяни:

які визнані за станом здоров'я непридатними до військової служби;

які до набуття громадянства України пройшли військову службу в інших державах;

які проходили військову службу.

5. Під час практичних занять, передбачених навчальними планами базової загальновійськової підготовки, на громадян України, які проходять таку підготовку, поширюються права та обов'язки, встановлені законами для військовозобов'язаних, призваних на навчальні (перевірочні) збори».

У динаміці цей процес почався ще у 2022 році, коли В. Зеленський підписав відповідний указ щодо скасування строкової військової служби з 2024 року. Тобто ще до початку повномасштабної війни замість строкової служби у планах було запровадити інтенсивну військову підготовку.

У квітні 2024 року Верховна Рада ухвалила новий закон про зміни у законодавство про мобілізацію і військову службу, який скасував строкову службу і на майбутнє, тобто на мирний час. Передбачається, що ЗСУ переходять на контрактну службу, а призовники від 18 років повинні проходити базову загальновійськову підготовку (БЗВП) або базову військову службу (БВС). Для чоловіків це обов'язково, для жінок — добровільно.

Базова військова підготовка — це вишкіл, у межах якого майбутніх військовозобов'язаних навчатимуть виконувати бойові завдання, поводитися зі зброєю та вибуховими пристроями, діяти на полі бою, надавати домедичну та первинну психологічну допомогу, дотримуватися норм міжнародного гуманітарного права і правил ведення війни тощо.

«Базова загальновійськова підготовка проводиться з метою здобуття громадянами України військово-облікової спеціальності, навичок і умінь, необхідних для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України», — йдеться в статті 10 закону про мобілізацію.

Нині ще немає точних термінів тривалості базової військової підготовки, це повинен вирішити Кабмін. Але **орієнтовно таке навчання може тривати близько одного-двох місяців.**

Кількість людей, яких скеруватимуть на базову службу, терміни проходження та обсяги витрат на забезпечення, визначатиме уряд.

Якщо хтось забув, то слід нагадати, що Законом України «Про основи національного спротиву» від 16 липня 2021 року № 1702-IX було введено поняття «**загальновійськова підготовка**».

Згідно із законом, загальновійськова підготовка проводиться в мирний час та особливий період незалежно від політичних та інших вподобань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання.

Базову загальновійськову підготовку мали проходити:

громадяни призовного віку;

військовозобов'язані;

резервісти;

інші категорії громадян, які виявили бажання долучитися до національного спротиву.

Базова підготовка організовується та проводиться під загальним керівництвом Міноборони разом з органами виконавчої влади, місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування, волонтерськими, громадськими та спортивними організаціями.

Незважаючи на воєнні дії в Україні з 2014 року організація загальновійськової підготовки і з боку держави, і з боку громадян була з «успіхом» провалена саме напередодні війни. Це нагадує ситуацію із мобілізацією просто зараз. Україна знову наступає на такі саме граблі вже у ситуації, коли мова йде про існування держави і нації.

Слід зауважити, що ніхто не відміняв приписи Закону України «Про основи національного спротиву» і заходів загальновійськової підготовки.

Базову військову службу повинні пройти усі чоловіки віком від 18 до 25 років. Коли саме проходити службу — кожен визначатиме самостійно, однак зробити це потрібно до 24 років. До цього виду служби **не залучатимуться ті, хто пройшов базову загальновійськову підготовку у ЗВО.**

Механізм такий:

у рік, коли юнакові має виповнитися 17 років, він стає на військовий облік і отримує приписне;

у віці 18 років юнак стає студентом і вже у закладі вищої освіти проходить базову загальновійськову підготовку,

якщо у віці 18 років юнак не вступає до закладу вищої освіти, то повинен обрати рік, коли проходитиме базову військову службу.

Якщо до віку 24 років призовник не пройшов ні базову підготовку, ні базову службу, він **буде призваний на базову військову службу.**

Від 25 років призовник **підпадає під мобілізацію** на загальних підставах.

Базова військова служба складатиметься з **двох частин:** базової та фахової:

в мирний час, в особливий період (крім періоду дії воєнного стану) термін служби становитиме до 5 місяців. З них — до 3 місяців триває базова загальновійськова підготовка, до 2 місяців — фахова підготовка;

під час дії воєнного стану термін служби становитиме до 3 місяців. З них — не менше 1 місяця — базова загальновійськова підготовка, до 2 місяців — фахова підготовка.

Ті, хто пройдуть базову військову службу та одержать військову спеціальність, не стануть військовозобов'язаними у контексті обов'язку мобілізації, доки їм не виповниться 25 років.

Зауважимо, що проходження базової військової служби стане обов'язковим для охочих працювати на держслужбі, в органах місцевого самоврядування, в органах поліції та прокуратури. Ця норма почне діяти від 1 вересня 2026 року. Винятком стануть непридатні до служби за станом здоров'я.

Скерування на базову військову службу провадиться у такі етапи:

медичний огляд (включно зі скеруванням на додаткові медобстеження за необхідності);

професійно-психологічний відбір;

засідання комісії з питань направлення для проходження базової військової служби;

отримання повістки від ТЦК та СП, де буде зазначено час і адресу, за якою необхідно прибути для відправлення до навчальної частини або центру для проходження базової військової служби;

перебування у відповідному ТЦК та СП або на обласному збірному пункті до відправлення до навчальної частини чи центру.

Від проходження базової загальновійськової підготовки у закладах вищої освіти звільняються громадяни:

які визнані за станом здоров'я непридатними до військової служби;

які до набуття громадянства України пройшли військову службу в інших державах;

які вже проходили військову службу.

Від базової військової служби отримують відстрочку:

непридатні за станом здоров'я після проходження ВЛК,

через певні сімейні обставини чи інші поважні причини (перелік визначено окремо), позбавлені волі за вироком суду,

підозрювані у вчиненні кримінального правопорушення — до ухвалення рішення суду, ті, хто обрав відповідний рік, коли бажають пройти базову військову службу.

Отже, за загальною схемою, яка почала вимальовуватися після травня 2024 року, **військова служба в Україні зазнає суттєвих змін**, хоча про створення професійної армії наразі мова не йде.

Дозволимо собі зауважити, що створення професійних збройних сил у країні, яка веде активні бойові дії для відсічі зовнішньої агресії і в умовах часткової окупації країни, практичного руйнування економіки, як цілісного організму, залежності від економічної і воєнної допомоги від союзних держав є неможливим. Будь які дискусії та пропозиції у такому аспекті є в гіршому випадку дурістю, в гіршому — роботою на ворога.

За нині впровадженою методикою замість строкової служби створюється система військової підготовки для населення, що дозволяє за рахунок заходів загальновійськової підготовки у парадигмі національного спротиву, а також базової військової підготовки і базової служби створити людський і фаховий резерв для

ЗСУ. Цей резерв дозволить у майбутньому (близькому чи більш віддаленому) під час особливого періоду або оголошення воєнного стану розгортати ЗСУ до штатного розпису шляхом повної чи вибіркової мобілізації підготовлених військових кадрів з визначеними ВОС.

Якщо зважати на воєнно-політичні реалії від нині і на майбутнє, то як би це не було прикро і неприйнятне для пацифістів, українське суспільство не може покинути цього підводного човна, коли в сусідній країні вбите у національну генетичну пам'ять постулат «можемо повторити» і впевненість, що наша країна — це їхня територія. В таких умовах мілітарна складова в нашому суспільному житті постає необхідною і перманентною. Іншими словами набуває статусу константи.

Але чи буде це за схемою Швейцарії чи то Ізраїлю — вибирати прийдеться найближчим часом. При цьому значно швидше, ніж закінчиться ця війна. Але ніякого мирного співіснування з такими сусідами нам не випадає. У річці, в яку зайшли в 1991 році, занурилися у 2014 році, а пірнули у лютому 2022 року, не виходить майструвати переправу. Можна змайструвати лише оборонні споруди на березі. Інакше тут нас не буде, а ті, хто вціліє, будуть в іншій армії. Власне вибору ніякого немає, його просто не лишилося, як до слова й цілі. Українській нації лишився тільки один шлях, як в дочки самурая (перефраз з популярної пісні). Нажаль ближнє і віддалене майбутнє не дають інших варіантів. Треба прийняти свою долю і будувати своє майбутнє, спираючись на реалії і власні сили, набуваючи нових союзників і друзів, не повторюючи власних помилок і оманливих спокус знайти порозуміння з ворогом. І прийдеться робити це з військовим вишколом, зброєю під руками і розумінням всієї цієї невблаганної неминучості.

МОБІЛІЗАЦІЯ ТА ПИТАННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ, БАЗОВОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ ЖІНОК

Усі питання, що пов'язані з військовою службою, мобілізацією, базовою військовою підготовкою також стосуються жінок, як й усіх громадян України. За однією особливістю — для жінок це справа добровільного вибору. Тут держава обмежена у своїх дискретних правах. За одним винятком — за певних умов військовий облік для жінок є так само обов'язковий.

Отже, військовий облік для жінок.

Наразі в Україні ставати на військовий облік в обов'язковому порядку мають лише певні категорії жінок. Для інших це відбувається добровільно. При цьому призвати на службу або залучати до робіт із забезпечення оборони держави, можуть у добровільному порядку.

Згідно з п. 11 ст. 1 Закону України «Про військовий обов'язок та військову службу» на військовий облік мають стати жінки, які здобули освіту за медичною або фармацевтичною спеціальністю. При цьому вони мають бути придатними до проходження військової служби за станом здоров'я та віком.

Раніше була чинною норма, що жінки, які здобули освіту за медичною або фармацевтичною спеціальністю та не перебували на військовому обліку, могли працевлаштовуватися як невійськовозобов'язані до кінця 2026 року. проте Кабмін своєю постановою № 563 від 16 травня 2024 року «Про внесення змін до Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів» цю норму прибрав.

Що стосується добровільного ставання на військовий облік жінок, то слід мати на увазі, що наказом Міністерством оборони України від 11.10.2021 № 313 (з наступними змінами) затверджений перелік спеціальностей та професій, які мають споріднення з відповідними військово-обліковими спеціальностями. Усі жінки, які мають такі спеціальності та професії, можуть за власним бажанням стати на облік військовозобов'язаних. Умова — придатність до проходження військової служби за станом здоров'я та віком. Зокрема, йдеться про фахівців ветеринарної медицини, менеджерів поштового зв'язку, кухарів, перекладачів, будівельників, хіміків, біологів, інженерів

програмного забезпечення, фахівців з кібербезпеки, психологів, політологів, музикантів, водіїв та багато інших.

При цьому слід звернути увагу на такий нюанс — якщо вимоги щодо оновлення облікових даних обов'язкове в цілому для медиків і фармацевтів, то новацією є обов'язкова постановлення на військовий облік жінок **за такими спеціальностями**:

фізична терапія, медична та психологічна реабілітація, громадське здоров'я, фізична реабілітація, промислова фармація, санітарія та експертиза;

стоматологія, медицина, медсестринство, фармація, технології медичної діагностики та лікування;

біомедична інженерія, біотехнології та біоінженерія;

професіонали патології, токсикології, фармакології, фізіології та епідеміології.

Звертаємо увагу, нині в умовах обов'язкового оновлення своїх облікових даних щодо військового обліку, на жінок, які за законом підлягають такому обліку, розповсюджуються всі вимоги, які визначені чинним законодавством, зокрема й відповідальність за порушення порядку військового обліку.

Що стосується військової служби для жінок, то в пункті 12 статті 1 Закону України «Про військовий обов'язок та військову службу» вказано, що жінок, які перебувають на військовому обліку, можуть призвати на військову службу або залучати до робіт із забезпечення оборони держави у воєнний час **в добровільному порядку**.

До слова, нині на законодавчому рівні прописано, що жінки виконують військовий обов'язок на рівних засадах із чоловіками, що включає прийняття в добровільному порядку (за контрактом) та призов на військову службу, проходження військової служби, проходження служби у військовому резерві, виконання військового обов'язку в запасі та дотримання правил військового обліку.

Звертаємо увагу, що з жінкою, яка хоче стати добровільно військовослужбовцем, **можуть не підписати контракт**, якщо вона:

має трьох дітей;

має дитину з інвалідністю або прийомну дитину до 18 років;

має чоловіка чи батьків з інвалідністю;

є матір'ю-одиначкою;

є студенткою або заброньована на роботі.

Також жінки можуть добровільно пройти базову військову підготовку, запроваджену замість строкової служби для чоловіків віком від 18 до 25 років.

Наразі у Збройних Силах України проходять службу понад 60 тисяч жінок.

Зміст

ВСТУП.....	3
БАЗОВА ВІЙСЬКОВА ПІДГОТОВКА АБО СЛУЖБА.....	4
МОБІЛІЗАЦІЯ ТА ПИТАННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ, БАЗОВОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ ЖІНОК	10
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПЕРЕТИНУ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ УКРАЇНИ ПІД ЧАС МОБІЛІЗАЦІЇ.....	13
ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ВІЙСЬКОВОГО ОБЛІКУ ТА МОБІЛІЗАЦІЇ	17
НОРМАТИВНА БАЗА	28
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про військовий обов’язок і військову службу».....	28
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про основи національного спротиву».....	158
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію»	205
ПОСТАНОВА КАБІНЕТА МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 30 грудня 2022 р. № 1487 «Про затвердження Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов’язаних та резервістів».....	265
ПОСТАНОВА КАБІНЕТА МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 27 січня 1995 р. № 57 «Про затвердження Правил перетинання державного кордону громадянами України».....	318
ПОСТАНОВА КАБІНЕТА МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 12 серпня 2015 р. № 579 «Про затвердження Порядку реалізації права на академічну мобільність».....	357

НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ від 01.01.2024 № 3 «Про затвердження Інструкції зі складання територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки протоколів та оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення».....	376
ПОСТАНОВА КАБІНЕТА МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 5 червня 2024 р. N 650 «Деякі питання бронювання військовозобов'язаних під час воєнного стану»	391

Укладачі:

Алієв Роман Вагіфович — кандидат юридичних наук, доцент, начальник науково-дослідної лабораторії правового забезпечення військ (сил), Національний університет оборони України;

Вітвіцький Сергій Сергійович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, полковник поліції, ректор, Донецький державний університет внутрішніх справ;

Гудима Віталій Валерійович — кандидат юридичних наук, співробітник Служби безпеки України;

Джус Олександр Анатолійович — кандидат політичних наук, начальник кафедри соціальної роботи у військах (силах), Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Дрозд Олексій Юрійович — доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, керівник Департаменту організації забезпечення діяльності, Бюро економічної безпеки України;

Журавльов Дмитро Володимирович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, заступник керівника Департаменту з питань громадянства, помилування, державних нагород – керівник управління з питань помилування, Офіс Президента України;

Козяр Роман Якович — кандидат юридичних наук, співробітник Служби безпеки України;

Копотун Ігор Миколайович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, головний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням, Донецький державний університет внутрішніх справ;

Корецька Вікторія Віталіївна — кандидат юридичних наук, суддя, Ківерцівський районний суд Волинської області;

Корецький Олег Павлович — кандидат юридичних наук, військовослужбовець, Збройні Сили України;

Коропатнік Ігор Михайлович — доктор юридичних наук, професор, начальник кафедри військового права, Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Крамар Олег Михайлович — кандидат економічних наук, доцент кафедри управління та адміністрування, Житомирський інститут ПрАТ «ВНЗ «МАУП»;

Курилюк Юрій Богданович — доктор юридичних наук, професор, полковник, начальник управління адміністративної юрисдикції Департаменту охорони державного кордону Адміністрації Державної прикордонної служби України;

Мазур Юрій Миколайович — депутат Львівської обласної ради 8-го скликання;

Микитюк Микола Андрійович — доктор юридичних наук, професор, професор спеціальної кафедри №1 Інституту Управління державної охорони України, Київський національний університет імені Тараса Шевченка;

Милянник Захар Богданович — депутат Львівської обласної ради 8-го скликання;

Павлюк Олександр Олексійович — кандидат військових наук, генерал-лейтенант, командувач Сухопутних військ Збройних Сил України;

Петков Валерій Петрович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, головний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням, Донецький державний університет внутрішніх справ;

Петков Сергій Валерійович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри соціальної роботи у військах (силах), Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Скриньковський Руслан Миколайович — кандидат економічних наук, професор, професор кафедри економіки підприємств та інформаційних технологій, Львівський університет бізнесу та права;

Соболь Євген Юрійович — доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, ректор, Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка;

Хмиз Мар'яна Василівна — доктор філософії в галузі права, доцент, доцент кафедри економіко-правових дисциплін, Львівський університет бізнесу та права;

Чубенко Антон Григорович — доктор юридичних наук, професор, заступник начальника, Полтавська обласна військова адміністрація;

Шамрай Богдан Миколайович — кандидат юридичних наук, заслужений юрист України, начальник Центрального юридичного управління Генерального штабу Збройних Сил України;

Шапаренко Сергій Олександрович — кандидат юридичних наук, науковий співробітник сектору дослідження освітніх процесів відділу STEM-освіти, Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України;

Яромій Іван Васильович — кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного права і процесу, фінансового та інформаційного права, Львівський університет бізнесу та права.

НАВЧАЛЬНО-ПРАКТИЧНЕ ВИДАННЯ

Укладачі:

Алієв Р. В., Вітвіцький С. С., Гудима В. В., Джус О. А., Дрозд О. Ю.,
Журавльов Д. В., Козяр Р. Я., Копотун І. М., Корецька В. В., Корецький О. П.,
Коропатнік І. М., Крамар О. М., Курилюк Ю. Б., Мазур Ю. М., Микитюк М. А.,
Милян З. Б., Павлюк О. О., Петков В. П., Петков С. В., Скриньковський Р. М.,
Соболь Є. Ю., Хмиз М. В., Чубенко А. Г., Шамрай Б. М., Шапаренко С. О., Яромій І. В.

МОБІЛІЗАЦІЯ ТА МОБІЛІЗАЦІЙНА ПІДГОТОВКА В УКРАЇНІ ПІСЛЯ 18 ТРАВНЯ 2024 РОКУ ОКРЕМІ АСПЕКТИ:

- БАЗОВА ВІЙСЬКОВА ПІДГОТОВКА АБО СЛУЖБА
- МОБІЛІЗАЦІЯ ЖІНОК
- ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ВІЙСЬКОВОГО ОБЛІКУ І МОБІЛІЗАЦІЇ
- ПОРЯДОК ВИЇЗДУ ЗАКОРДОН ПІСЛЯ 18 ТРАВНЯ 2024 РОКУ
- ОКРЕМІ АСПЕКТИ БРОНЮВАННЯ ВІЙСЬКОВОЗОБОВ'ЯЗАНИХ

Оригінал-макет підготовлено
ТОВ Видавничий дім «Професіонал»

Підписано до друку 18.06.2024. Формат 60x84 1/16.
Друк цифровий. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 27,55.

ТОВ «Видавничий дім «Професіонал»

Свідцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 1533

Книги, які можуть вас зацікавити

Мобілізація та
мобілізаційна
підготовка в Україні
після 18 травня 2024
року

Кримінальні
правопорушення в
сфері інтелектуальної
власності

Кодекс України про
адміністративні
правопорушення.
Юрінком Інтер

Перейти до галузі права
Військове право

[Перейти на сайт →](#)